

Analyse

8. juni 2018

Etniske danskere og personer med mellemøstlig oprindelse lukker sig om sig selv

Af Regitze Wandsøe-Isaksen og Kristine Vasiljeva

I det følgende undersøges udviklingen i andelen af kontakter mellem danskere og personer med mellemøstlig baggrund siden 2013.

- Venskab mellem personer med forskellig kulturel eller religiøs overbevisning kan være med til at nedbryde fordomme og negative holdninger mellem grupperne og styrke følelsen af en fælles identitet i samfundet.
- I det følgende måler vi venskab som offentlig kontakt på Facebook, som indikerer, at der er en nær relation mellem to personer. Kontakter måles som såkaldte "tags" på Facebook. Dvs. man opfattes som værende venner, hvis man fx på en nyhedsside, en politikers side eller en restaurants side skriver en kommentar og navnet på en person, som skal se en nyhed, et godt tilbud, en sjov video eller noget helt fjerde.
- Analysen viser, at andelen af personer med mellemøstlig baggrund blandt etniske danskeres (herefter: danskere) venner er faldet over de seneste år. Samme tendens ses for andelen af danskere blandt personer med mellemøstlig baggrunds venner. Konkret er andelen af personer med mellemøstlig baggrund blandt alle kontakter for personer med dansk baggrund faldet ca. 50 pct. fra 2013 til 2016 og andelen med dansk baggrund blandt personer med mellemøstlig baggrunds kontakter er faldet med ca. 30 pct.
- Personer med hhv. dansk og mellemøstlig baggrund kontakter ikke blot hinanden i lavere grad – men lukker sig også i højere grad om deres egen gruppe. Andelen af danske kontakter blandt alle danske kontakter er således steget med ca. 15 pct. fra 2013 til 2016 – og tilsvarende er andelen af kontakter mellem personer med mellemøstlig baggrund steget 50 pct. over samme periode.

Kontakt

Senioranalytiker
Regitze Wandsøe-Isaksen
Tlf. 31404252
E-mail reg@kraka.org

Ledende økonom PhD
Kristine Vasiljeva
Tlf. 2393 9327
E-mail kri@kraka.org

Fælles identitet ved venskaber på tværs af grupper

Venskab mellem personer med forskellig kulturel eller religiøs overbevisning kan være med til at nedbryde fordomme og negative holdninger mellem grupperne¹ og styrke følelsen af en fælles identitet i samfundet, jf. Tamam (2009). På den måde kan venskaber mellem folk med forskellig kulturel baggrund forventes at bidrage positivt til sammenhængskraften i Danmark – hvilket er centralt, da andelen af personer med mellemøstlig baggrund i den danske befolkning er stigende, og der politisk arbejdes for at bekæmpe parallelsamfund, hvor etniske minoriteter lukker sig om sig selv.

Tidligere undersøgelser

Tidligere undersøgelser af venskaber på tværs af forskellige kulturelle og religiøse grupper viser bl.a., at man i højere grad ønsker venner, som ligner en selv.² Imidlertid har tidligere undersøgelser ofte været baseret på små stikprøver og disse omfatter ofte kun elever eller studerende.³

Facebookdata afslører personlige relationer

I denne analyse måler vi udviklingen i venskaber mellem personer med traditionel dansk kulturel baggrund og personer med mellemøstlig baggrund vha. Facebookdata. Målet for kulturel baggrund er den enkeltes Facebooknavn. Såfremt navnet klinger nordisk, betragtes personen som havende dansk baggrund – og tilsvarende for personer med mellemøstlig baggrund.⁴ Konkret måles venskab på Facebook ved såkaldte "tags" på offentlige Facebooksider. Et "tag" betyder, at man nævner en anden persons navn på fx en politikers side eller i en sjov video.⁵ Vores tilgang tillader undersøgelse af en stor del af den danske befolkning⁶ – nemlig alle personer, der har været aktive på Facebook.

Kontakter som en indikation af venskab

Et "tag" udtrykker imidlertid også andre relationer end venskaber. I analysens øjemed er "tags" således kun interessante, hvis de udtrykker en grad af nærhed mellem de involverede personer. Derfor identificeres først manuelt en række kategorier af "tags" ud fra næsten 9.500 "tags". Kategorierne indikerer en slags nære relationer, fx venskab eller kærlighedsforhold. Dernæst udbredes denne kategorisering vha. machine learning til alle de tags, som vi undersøger. "Tags", der ikke indeholder nære relationer, fjernes dernæst fra datasættet. For nemheds skyld omtales "tags" herefter som "kontakter".

Fald i andelen af kontakter mellem mellem grupper

Analysen viser, at personer med dansk baggrund i perioden fra 2013 til 2016 har fået en lavere grad af kontakt med personer med mellemøstlig baggrund – og tilsvarende har personer med mellemøstlig baggrund en lavere grad af kontakt til personer med dansk baggrund, jf. Figur 1. Konkret er andelen af personer med mellemøstlig baggrund blandt alle kontakter for personer med dansk baggrund faldet ca. 50 pct. fra 2013 til 2016 og andelen med dansk baggrund blandt personer med mellemøstlig baggrunds kontakter er faldet med ca. 30 pct. Det skal bemærkes, at andelen af kontakter i figurerne forventes at være undervurderet, jf. Ralund (2018).⁷ Derfor bør man kun fortolke ændringer over tid i figurerne og ikke de faktiske andele.

Lavere andel kontakter på tværs end forventet

Udviklingen er i sig selv bekymrende, da den lavere grad af kontakt mellem de to grupper betyder, at grupperne får mindre forståelse for hinanden. Derudover afviger udviklingen for andelen af danske kontakter blandt personer med mellemøstlig baggrund fra, hvad man ville forvente. Konkret kan man opstille en forventning til andelen af kontakter mellem de to grupper ud fra, hvor aktiv hver gruppe er på Facebook.⁸ Den faktiske andel af personer med mellemøstlig oprindelse blandt kontakterne for personer med dansk baggrund falder imidlertid nogenlunde med samme tempo som den forventede andel. Den faktiske kontakt mellem de to grupper er dog stadigvæk lavere end man ville forvente, jf. Figur 1.

¹ Allport (1954), Binder m.fl. (2009), Pettigrew og Tropp (2006) og Ahmad m.fl. (2018).

² Se yderligere beskrivelse i litteraturen om homofili mellem etniske grupper i Currarini m.fl. (2009), Fong og Isajiw (2000), Baerveldt m.fl. (2004) og en bredere gennemgang hos McPherson m.fl. (2001).

³ Fx benytter Blatchford m.fl. (2010) data fra systematiske observationer af 129 elever i 7-8 års alderen. Tropp m.fl. (2011) undersøger bachelorstuderende over tid. Se også Bellmore, m.fl. (2007) og Tamam (2009).

⁴ Se yderligere beskrivelse af tilgangen hos Ambekar m.fl. (2009).

⁵ Facebook (2018a).

⁶ Selvom ikke alle danskere er aktive på Facebook, er 94 pct. af danskerne dagligt online, jf. Danmarks Statistik (2017b). Ifølge Hampton m.fl. (2012) har folk, der benytter internettet – men som ikke bruger Facebook – typisk samme sammensætning af relationer som internetbrugere, der benytter Facebook.

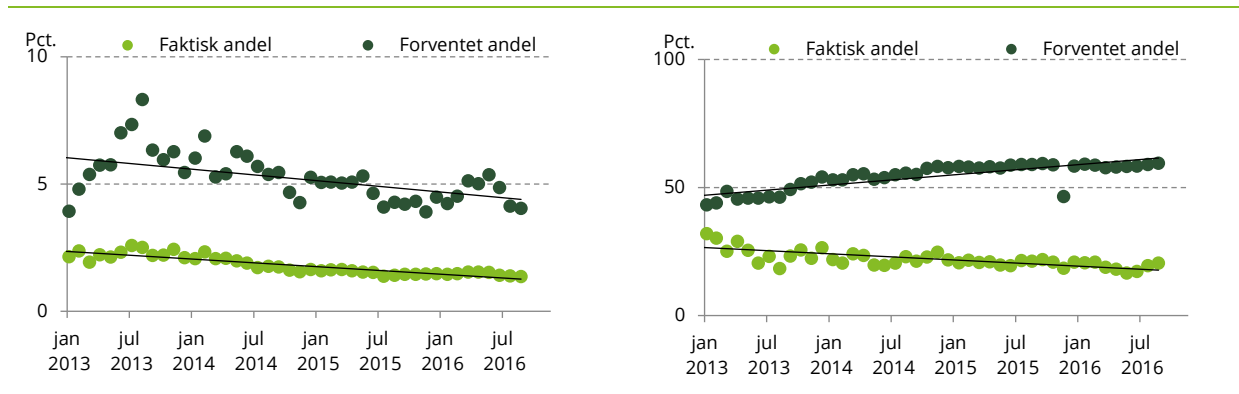
⁷ Konkret er beregningen foretaget med afsæt i modellen udarbejdet i Ambekar m.fl. (2009).

⁸ Aktivitet er her målt som antal kontakter.

Figur 1 Kontakter mellem personer med hhv. dansk og mellemøstlig baggrund

Andel med mellemøstlig baggrund blandt kontakter for personer med dansk baggrund

a) Andel personer med dansk baggrund blandt kontakter for personer med mellemøstlig baggrund

Anm.: Den forventede andel er beregnet ud fra en ren statistisk forventning. Den forventede andel mellemøstlige blandt danskernes kontakter er således beregnet som mellemøstlige kontakter ud af alle kontakter på Facebook. I den forventede andel er der således ikke taget højde for, at man kan have en højere præference for kommunikation med bestemte grupper.
 Kilde: Ralund (2018).

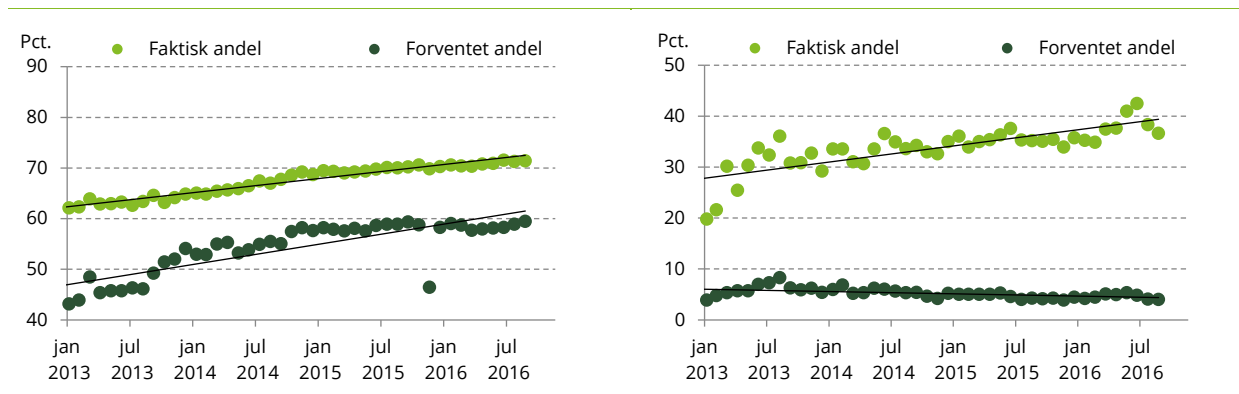
Grupperne lukker sig om sig selv

Personer med hhv. dansk og mellemøstlig baggrund kontakter ikke blot hinanden i lavere grad – men lukker sig også i højere grad om egen gruppe, jf. Figur 2. Andelen af danske kontakter blandt alle danske kontakter er således steget med ca. 15 pct. fra 2013 til 2016 – og tilsvarende er andelen af kontakter mellem personer med mellemøstlig baggrund steget 50 pct. over samme periode. Af figuren ses også, at den faktiske andel af kontakter inden for grupperne er højere end man ville forvente.

Figur 2 Kontakter med personer fra samme gruppe

a) Andel personer med dansk baggrund blandt kontakter for personer med dansk baggrund

b) Andel med mellemøstlig baggrund blandt personer med mellemøstlig baggrunds kontakter

Anm.: Forventet andel er beregnet på samme måde som i Figur 1.
 Kilde: Ralund (2018).

Vi måler ikke aktivitet på udenlandske sider

Det skal bemærkes, at faldet i aktiviteten af personer med mellemøstlig oprindelse, som ses i Figur 1 og Figur 2 ikke nødvendigvis skyldes, at disse ikke er på Facebook eller er aktive på Facebook. Vores analyse måler alene udviklingen i aktivitet på offentlige danske sider, hvor de nytilkomne personer med mellemøstlig baggrund kan være mindre aktive. Faldet i kontakter på tværs af grupperne kan således også skyldes, at personer med mellemøstlig baggrund i lavere grad er aktive på danske Facebook sider. Det ændrer imidlertid ikke på konklusionen om, at der har været et fald i kontakten mellem personer med dansk og mellemøstlig baggrund.

Udviklingen er
bekymrende

Udviklingen i kontakter mellem personer med dansk og mellemøstlig baggrund er bekymrende, da mindre kontakt forventes at føre til en lavere grad af fælles identitet og forventeligt også lavere sammenhængskraft i Danmark.

Boks 1 Datagrundlag for analysen

Krakas beregninger er foretaget på anonymiserede og aggregerede data – og kan således ikke tilbageføres til enkeltpersoner.

Population: Undersøgelsen er baseret på offentlig aktivitet på mere end 200.000 offentligt tilgængelige danske Facebooksider tilhørende politikere, kendte, nyhedsmedier osv. i perioden 1. januar 2013 til 1. oktober 2016.

Mål for om man har mellemøstlig baggrund eller ej: Her benyttes samme tilgang som i Ambekar m.fl. (2009) til at opdele personer efter mellemøstlig baggrund og dansk baggrund. Mellemøstlig og dansk baggrund underestimeres i forhold til andre kategorier. Da der ses på relationer imellem grupper, er der imidlertid ingen grund til at tro, at dette påvirker konklusionerne i vores analyse.

Litteratur

- Ahmad, Y., Abd Aziz, M., Sulaiman, S., Mutalib, S. og Rose, N. (2018). "Cross Ethnic Friendship among Multi-ethnic Students and Teacher's Role in Supporting Cultural Diversity in School." *MATEC*, 150.
- Allport, W. (1954). *The Nature of Prejudice*, Cambridge, MA: Addison-Wesley.
- Ambekar, A., Ward, C., Mohammed, S. og Skiena, S. (2009). "Name-ethnicity classification from open sources." *Proceedings of the 15th ACM SIGKDD international conference on Knowledge discovery and data mining*. s. 49-58.
- Baerveldt, C., van Duijn, M., Vermeij, L. og van Hemert, D. (2004). "Ethnic boundaries and personal choice: Assessing the influence of individual inclinations to choose intra-ethnic relationships on pupils' networks." *Social Networks*, 26, s. 55-74.
- Bellmore, A., Nishina, A., Witkow, M., Graham, S. og Juvonen, J. (2007). "The Influence of Classroom Ethnic Composition on Same- and Other-ethnicity Peer Nominations in Middle School." *Social Development*, 16(4), s. 720-740.
- Binder, J., Zagefka, H., Brown, R., Funke, F., Kessler, T., Mummendey, A., Maquil, A., Demoulin, S. og Leyens, J.-P. (2009). "Does contact reduce prejudice or does prejudice reduce contact? A longitudinal test of the contact hypothesis among majority and minority groups in three European countries." *Journal of Personality and Social Psychology*, 96(4), s. 843-856.
- Blatchford, P., Baines, E. og Pellegrini, A. (2010). "The social context of school playground games: Sex and ethnic differences, and changes over time after entry to junior school." *Developmental Psychology*, 21(4), s. 481-505.
- Currarini, S., Jackson, M. og Pin, P. (2009b). "An Economic Model of Friendship: Homophily, Minorities, and Segregation." *Econometrica*, 77(4).
- Danmarks Statistik (2017). "Mobilen er den foretrukne enhed til internetadgang". *Nyt fra Danmarks Statistik*. 250.
- Fong, E. og Isajiw, W. (2000). "Determinants of friendship choices in multiethnic society." *Sociological Forum*, 15(2), s. 249-271.
- Hampton, K., Goulet, L., Cameron, M. og Rainie, L. (2012). "Why most Facebook users get more than they give". *Pew Research Center's Internet & American Life Project*.
- McPherson, M., Smith-Lovin, L. og Cook, J. (2001). "Birds of a Feather: Homophily in Social Networks." *Annual Review of Sociology*, 27, s. 415-44.
- Pettigrew, T. og Tropp, L. (2006). "A meta-analytic test of intergroup contact theory." *Journal of Personality and Social Psychology*, 90(5), s. 751-783.
- Ralund, S. (2018). *Dokumentation af databehandling – fremsendt ved datalevering*.
- Tamam, E. (2009). "Contribution of interethnic contact on interethnic attitudes of Malay and Chinese-Malaysian university students in Malaysia." *European Journal of Social Sciences*, 8, s. 51-61.
- Tropp, L., Hawi, D., van Laar, C. og Levin, S. (2011). "Cross-ethnic friendships, perceived discrimination, and their effects on ethnic activism over time: A longitudinal investigation of three ethnic minority groups." *British Journal of Social and Clinical Psychology*, 51(2), s. 257-272.